

КАЛАМБУР

ЛИСТ УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА ГИМНАЗИЈЕ "ЛАЗА КОСТИЋ" • БРОЈ 19 • НОВИ САД • ЈУН 2019

У овом броју:

Омаж јунацима Првог светског рата

Дешавања у овој школској години

Опроштај са матурантима

Наши пројекти

Занимљивости и дешавања

Просефест

Нови Сад и наша гимназија, били су домаћини још једном међународном фестивалу "Просефест", од 25. до 28. септембра 2018. године. Гости су били писци из региона: Миљенко Јерговић, који је и добитник награде Милован Видаковић, Боровој Радаковић, Ранко Рисојевић, Срђан Срдиф, Радивој Шажтинац и Енес Халиловић.

Наш гост је био познати хрватски писац Боровој Радаковић. До сада је објавио романе *Сјај епохе*, *Вируси*, *Што ће бити са нама*, *Не, то нисам ја*, драму *Добродошли у плави пакао* и најновији комад *Не дирај ме!*

Аутор нам је читао одломке из свог романа у стиховима *Што ће бити са нама*, и изазвао смех, опште одушевљење и дуготрајан аплауз наших ученика. Његови текстови јесу духовити али и веома критички настројени, нарочито

према данашњем друштву али и према појединцу који не приступа свесно животу већ дозвољава да га транзицијска стихија носи кроз таласе национализма, насиља и медијске манипулације.

Доживели смо незабораван сусрет са писцем који је са пуно стрпљења одговарао на наша бројна питања, и остаје нам да се надамо да ћемо га поново угостити и то као аутора представе која ће се играти у нашој сали.

Шекспиров „Магбет“ на енглеском језику у нашој гимназији

Ученици наше гимназије имали су невероватну прилику да, 8. октобра 2018. год. у позоришној сали уживо гледају сјајну интерпретацију Шекспирове драме *„Магбет“* на енглеском језику у изведби изворних говорника, чланова ТНТ позоришта из Велике Британије. ТНТ позориште је међународно призната професионална путујућа позоришна трупа која већ преко четири деценије изводи представе широм света. Ове године су одлучили да по први пут допутују и у Србију и започну турнеју у нашој земљи управо представом у Новом Саду у нашем позоришту.

Професори и ученици који су присуствовали представи, иако можда нису разумели сваку изговорену реч, нису остали ускраћени за потпуни доживљај дела јер је кроз покрет и

глуму пренесена свака емоција, страст, дилема или кобна одлука коју ликови у овој трагедији доносе.

Од изузетног је значаја то што смо у ово дигитално доба, када се млади све више окрећу екрану, а све мање традиционалним формама уметности, имали прилике да погледамо једну од најснажнијих трагедија у историји прилагођену управо младој публици.

Обука едукатора - програм превенције трговине људима

Семинар за обуку едукатора, у оквиру програма превенције трговине људима, Црвеног крста Новог Сада одржан је 20. и 21. октобра 2018. године у просторијама Црвеног крста. Семинар су похађали ученици Гимназије "Лаза Костић", али и ученици других гимназија и средњих стручних школа. Обуку су водили тренери за обуку едукатора (ТоЕ) који су детаљно објаснили појам трговине људима (Human trafficking) и знање пренели на будуће едукаторе.

У оквиру семинара, осим теоријске наставе, биле су и разне радионице и на тај начин теоријски рад је претворен и у практичан рад. Кроз причу, филмове и видео записе приказани су примери који су рађени на основу истинитих догађаја. У наставку семинара, представљен је Превентивни пакет за рад са различитим циљним групама. Одржано је и предавање „Како бити добар предавач“.

у школској 2018/2019. години

Посета Дому за децу и омладину у Ветернику

Другу годину за редом, пред наступајуће новогодишње празнике, професори, ученици и сви запослени у школи показали су своју хуманост и организовали дирљив сусрет са децом и омладином Дома у Ветернику.

Дружили смо се са њима. Цртали смо, склапали пузле, играли друштвене игре. Спремили смо им и ове године новогодишње пакетиће. И заиста наше мало неком значи много.

Посета Филозофском факултету на празник Масленица

Наши ученици су ове године имали прилику да са професорком руског Миленом Алексић посете Филозофски факултет и на Департману славистике присуствују прослави руског празника Масленица, који се традиционално слави почетком марта.

Присутвовали смо представи коју су студенти тог факултета приредили. Могли смо да видимо руске обичаје, да се приближимо руској традицији и да послушамо неке од најлепших руских песама и стихова. Сви су били одушевљени костимима, лепотом језика и културе, као и послужењем које су организатори припремили за нас – палачинкама и соковима.

Сајам образовања „Путокази“

На Сајму образовања „Путокази“, који се завршио 9. марта 2019. године, мали матуранти су на штандовима 14 новосадских средњих школа имали прилике да се упознају с понудом образовних профила и да виде која се практична знања могу стећи.

Велики број основаца, који су углавном организовано посетили Сајам, мотивисао је средње школе да своје штандове учине што упадљивијим. Штанд наше гимназије био је један од најмаштовитијих. Наши гимназијалци су мамили мале матуранте бунаром знања који нема дно, симболично желећи да покажу да њиховим будућим ђацима пружају бесконачно знање.

Посета Краљевском двору Карађорђевића

Четрдесетак ученика трећег разреда наше гимназије је, 13. маја 2019. године, заједно са професорком Свјетланом Томић Пилић и педагогом Биљаном Поповић посетили Краљевски двор принца Александра и принцезе Јелисавете Карађорђевић на Дедињу - животно окружење краља Александра I Карађорђевића. Са пажњом смо разгледали просторије у двору у којима су се некада доносиле важне одлуке за нашу земљу, а након обиласка краљевског комплекса посетили смо Храм Светог Саве.

Такмичења и награде

Новосадски фестивал књиге

Новосадски фестивал књиге, НОФЕК, се одржава другу годину за редом, а за циљ има промовисање књижевности и културе међу младима.

Једна од активности је средњошколски квиз "Ђаци против професора". Нашу гимназију су представљали

ученици: Јана Марковић, Маја Стојановић и Ђорђе Гламочанин и професорка биологије Мајда Глигорић, а освојили су друго место!

Такмичење у беседништву

Ученик наше гимназије, Александар Малешевић, освојио је прво место на такмичењу у беседништву, 20.11.2018. године. Такмичење је организовао, по девети пут, Правни факултет за привреду и правосудје у Новом Саду.

Мото овогодишњег такмичења је Сократова мисао "Говори, да те видим ко си". Тема беседе нашег ученика је била "Човек човеку није вук". Ментори су били, професор филозофије Дражен Вукобратовић и професорка српског језика и књижевности, Милица Лазовић.

Семафоризација 2018

Екипа Гимназије „Лаза Костић“ победник је финалног квиза у познавању саобраћајних прописа, који је одржан 22.11.2018. у Свечаној сали Техничке школе „Милева Марић Ајнштајн“.

Трећа награда за

“Поруку великом детету”

Невладина организација за промоцију природних наука и књижевности "Оаза знања" из Подгорице, расписала је први међународни конкурс под називом "Заувек ћу бити дијете", на који је пристигло укупно 166 радова младих песника. Наша ученица Андријана Долаш (IV-6), освојила је повељу као трећепласирана својом песмом "Порука великом детету", а Андријанина поезија ће се наћи и у зборнику радова.

Тим "Лаза Костић" најбољи у баскету

„Дани Лазе Костића“ назив је једног од најважнијих програма на Сајму књига на Новосадском сајму, а екипа наше гимназије постала је шампион на првом Купу Сајма образовања у баскету 3x3, победивши у финалу тим Гимназије „Јован Јовановић Змај“ у Новом Саду.

Књижевни конкурс „Гордана Брајовић“

Дана 25.04.2019. године у Алексинцу су уручене награде најбољим учесницима 22. Књижевног конкурса „Гордана Брајовић“, а нашу школу је представљала Јана Добријевић, (II-6), која је освојила I награду за прозу у категорији средњих школа, са радом на тему "Али нико да се сети". Том приликом представљен је Зборник награђених радова "Песма међу песницима", а Јана је окупљенима прочитала свој првонаграђени рад.

Литерарни конкурс

Црвеног крста Новог Сада - III награда

У четвртак, 30. маја 2019.године у Позоришту младих, Црвени крст Новог Сада наградио је најуспешније ликовне и литерарне радове који су учествовали на конкурсима "Крв живот значи". Наша Јана Добријевић, ученица II-6 одељења је освојила III награду на литерарном конкурсима.

Такмичење у беседништву

Наша гимназија је, 23. маја 2019, по четврти пут, била домаћин Покрајинског такмичења у беседништву гимназија Војводине. На такмичењу је учествовало 15 ученика из 8 војвођанских гимназија, а ученица наше гимназије, Николија Лековић је освојила друго место у категорији задате беседе на тему "Док дишем, надам се".

Посета Опленцу

Храм Светог Ђорђа и маузолеј династије Карађорђевић подигнут је на самом врху стеновитог брда Оплепац. Каменит крш овог узвишења, био је прошаран кривим стаблима једне врсте храста која су управо због природно неправилног, рачвастог облика мештани вешто користили за оплен, односно дрвене делове на сељачким колима. Тако је узвишење и добило име Оплепац.

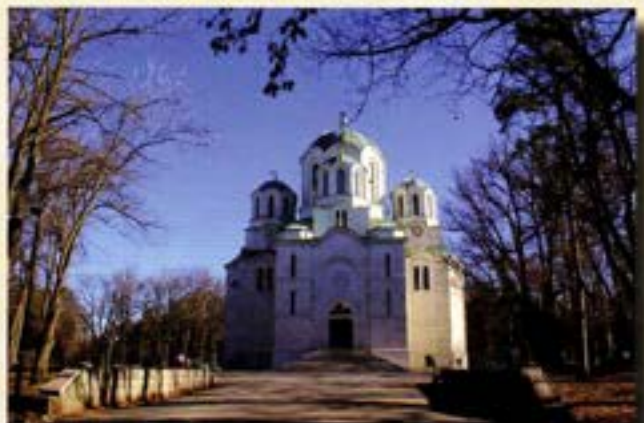
Изванредан географски положај градића Топола, смештеног на падинама и подножју Опленца, на стратешки важном укрштању београдског, крагујевачког, рудничког и шабачког друма са далеким визурама на суседне брежуљке Шумадије и плодне пропланке Поморавља, створио је предуслове да овај мали град Шумадије постане политичко-административни центар ослобођеног дела Србије за време Карађорђа. Стари назив Тополе био је Каменица, по речици која протиче уз сам обод данашњег града. Данашњи назив Топола се први пут спомиње у званичним пописним документима аустријских картографа са почетка осамнаестог века. Предање каже да је на самој раскрсници поменутих путева, где су се састајали и коначили многобројни трговачки путници, изникло и разгранало се велико дрво тополе чији је хлад пружао идеално одмориште.

Убрзо је одредишна тачка код дрвета тополе прерасла и у назив читаве варошице.

Топола је први узлет доживела у време Првог српског устанка. Вођа српске револуције 1804. године, Карађорђе Петровић, рођен у оближњем селу Вишевцу, настанио се уочи устанка у непосредној близини вароши, у засеоку Крћевац. Поставши велики вожд, Карађорђе је од Тополе направио своју престоницу и центар државног живота ослобођене Србије. У периоду између 1811. и 1813. године сазидан је утврђени град опасан шанцем са троспратним кулама и бедемима за непосредну одбрану Тополе и за војне маневре. Унутар утврђеног града налазили су се породични и гостински конач, као и црква Пресвете Богородице, познатија од именом Карађорђева црква. Звоник цркве био је смештен у југоисточној кули тврђаве, а њена три звона изливена у тополовиници у Доњем граду Београдске тврђаве. То су била прва звона која су се огласила у слободној Србији. Међутим, сломом Првог српског устанка и повратком турске војске, срушен је и запаљен Карађорђев град. Успоном кнеза Милоша и смакнућем Карађорђа, Топола је, разумљиво, изгубила свој првобитни значај.

Нови блистав тренутак овај крај ће доживети успоном Карађорђевог сина, кнеза Александра, који је с посебном пажњом обновио очеве винограде и воћњаке на источним падинама Опленца подигавши себи пространу кућу и вински подрум. Обнављањем очеве задужбине, кнез Александар је привукао богатије и виђеније људе из краја, па се Топола убрзо развила у лепу варошицу са солидније грађеним кућама и дућанима. Повратак Обреновића на власт, 1858. године који ће континуирано владати Србијом све до 1903. године означио је нови дуги период запушености и стагнације тополског краја. Након погибије кнеза Михаила, Намесништво је Карађорђевог град као државно власништво ставило на јавну лицитацију. Тополци и народ околних села успели су да, том приликом, сакупе новац и откупе Карађорђево цркву за своју црквену општину. Запуштени остаци Карађорђевог града су, међутим, као упориште побуњеника након гушења антиобреновићевске Тополске буне 1877. године, савњени са земљом.

Доласком Краља Петра I на власт, 1903. године, Топола као завичај Карађорђевића бележи нови период процвата и већ наредне године се варошица одваја од села и постаје самостална општина и трговачко-занатско насеље. Будући да је Краљ Петар своју отаџбину напустио као дете и у изгнанству провео четрдесет пет година, разумљива је јачина носталгије и свих осећања везаности за завичај дедова. Краљ Петар се убрзо у потпуности посветио дуго ношеној замисли и испуњењу аманета својих родитеља да се у Тополи изгради велики храм у коме би се сахрањивали сви Карађорђевићи. Наравишени брежуљак Опленца био је као створен за остваривање животне сна.

проф. Сојетлана Томић - Палић

Излет првака - Манастир Манасија

Ученици првог разреда наше гимназије заједно са професоркама С. Пилић, З. Дубовина и Л. Огњановић посетили су Манастир Манасију и Ресавску пећину. На излет смо пошли са циљем да нешто ново научимо, да поновимо обрађено у школи, али и да се лепо проведемо.

Из Новог Сада смо ка Манасији кренули у раним јутарњим сатима. На нашем путовању по један ученик из сваког одељења имао је реферат о деспоту Стефану Лазаревићу, о Јефимији и Ресавској пећини.

Слушали смо предавање професорки историје и географије. Имали прилике да чујемо приче о дестинацијама које смо ишли да посетимо. Све је било са мером, јер смо у паузама између прича слушали музику и одмарали. У Манастиру Манасији имали смо прилике да научимо много тога о српској историји. То је задужбина деспота Стефана Лазаревића, који је значајна личност за историју, али и за српски језик и књижевност. Написао је прозно дело "Слово љубве", које смо обрађивали на часу српског језика и књижевности и које је наше једино дело са елементима ренесансне књижевности, иако припада средњовековној. Из Манастира Манасија смо отишли у Ресавску пећину. Ишли смо у две групе праћене водичем и једним професором. У пећини смо имали прилике да видимо пећински накит који нас је све запањило. У Ресавској пећини научили смо доста тога из области географије, а ученици који су желели да поправе оцену имали су прилике да то и ураде након обиласка. По Ресавској пећини је добила име и најпознатија средњовековна преписивачка школа - "Ресавска школа". Данас се често шалимо помињући је, јер је добила сасвим друго значење (означава ученике који преписују, варају). У повратку кући одиграли смо и квиз из српског језика у којем су учествовали добровољци. Победници су добили симболичне награде - мини монографије Манастира Манасије и биографије деспота Стефана Лазаревића.

Након таквог дана сви смо били уморни, ипак, било нам је веома жао што је дан тако брзо протекао.

Мина Марић 1-6

Ресавска пећина

Ресавска (Дивљаковачка) пећина је заштићени споменик природе и сврстава се у заштићено подручје прве категорије. Налази се на 20 km од Деспотовца, у крчњачком брду Бабина Глава, на ободу крашког поља Дивљаковац, код села Јеловац. Спада међу највеће и најлепше пећине у Србији, а од престонице Београда удаљена је 152 km.

Ресавска пећина је вишеспратни спелелošки објекат укупне дужине испитаних канала од око 400 метара и висинске разлике између улаза и најнижег дела пећине (Бобанова дворана) око 30 m. Дужина Ресавске пећине износи 2.800 m, а настала је ерозивним радом некадашњег воденог тока који је био развијен у Дивљачковој ували.

Сви делови пећине, осим Улазне дворане, богати су кристалном калцитном орнаментиком. Заступљене су скоро све врсте пећинских украса китњастих форми од масивних стубова сталагмита и сталактита до малих кадица са перлама на пећинском дну. Поједине групе сталагнита или колонаде добиле су посебно име попут "Кошнице", "Деда и баба", "Породица Тарана", и др.

Након уређивања пећине, колоније слепих мишева су напустиле ово пребивалиште. Детаљним истраживањем, првенствено проналаском оруђа, клинова и камених врхова копаља, утврђено је да су у праисторији у њој боравили људи. Од 1972. године отворена је за туристичке посете, па је тих година достигала посету од око 150.000 људи годишње.

У њој се и даље врше истраживања које обухватају континуирано праћење микроклиматских услова у пећини, биолошко истраживање уз праћење присуства слепих мишева у зимском периоду, наставак спелолошких истраживања најнижих хоризоната пећинских канала, флористичку-вегетацију и хидролошко истраживање.

Ресавска пећина је вреднована као природно добро од изузетног значаја те је донет акт о стављању под заштиту од стране Владе Републике Србије на предлог Министарства заштите животне средине.

Температура је константна и износи 7 °C, док влажност ваздуха варира од 80–100%. Старост накита који се налази у пећини процењује се на 45 милиона година. Унутрашњост пећине је богата бројним и разноврсним дворанама, каналима, галеријама, стубовима, сталактитима, сталагмитима, драперијама и окамењеним водопадима. Због богатства и разнобојности накита Ресавску пећину зову још и „Ресавска лепотица“.

Новинарска секција

Међународна сарадња у школској 2018/2019. години

Гостујући ученици у нашој гимназији

Гимназија „Лаза Костић“ је протеклих година била домаћин ученицима на размени, учесницима АФС Интеркултуралног програма. То је најстарија и највећа међународна, невладин, непрофитна волонтерска организација, која пружа могућности интеркултуралног учења (учење језика, живот у другачијем културном окружењу, нова пријатељства и развој личности).

Имали смо прилику да упознамо дивне младе људе из Русије и са Тајланда. Наш ученик Срђан Трговић је прошлу школску годину похађао у Аустрији и донео нам безброј нових и занимљивих искустава о аустријској култури, начину живота и систему образовања. Ове школске године имамо част да се дружимо са Томазом Панџеријем из Италије који код нас похађа трећи разред.

Томазо, као и сви претходни ученици на размени, се у почетку суочавао са препрекама које са собом носи долазак у непознату средину. Нова школа, нови људи, обичаји, навике, а уз све то и непознавање језика.

У тим тренуцима, ми смо им најпотребнији. Међутим, сваки почетак је тежак, а недоумице се само гомилају. Како да комуницирам са учеником који не говори српски језик? Како да га оценим? На који начин да га укључим у рад на часу упркос његовом непознавању језика? Да ли му је досадно за време часа? Ова и многа слична питања се намећу професорима свакодневно, а одговори су, у ствари, тако једноставни.

Заправо, најбоље питање би било „Како ћу нешто да га научим?“ Могућности су бројне. На пример, лако би могао да усвоји пет-шест кључних речи из лекције која се обрађује. Из часа у час, из дана у дан... Исто тако би могао да увежба читање једне реченице, затим једног малог одељка, па да препише

реченицу или одељак на ћирици... Затим можемо да организујемо рад у паровима, рад у групама, где ће се наш нови другар пријатније осећати... Ту су и ученици из одељења увек вољни и спремни да припомогну, да напишу кратак садржај лекције у неколико реченица паралелно на српском и на енглеском језику... Све у свему, успех и задовољство су загарантовани!

Ученици на размени имају сјајну прилику да упознају своје вршњаке, али исто тако да боље упознају и сами себе кроз прихватање различитости. Домаћини такође усвајају нова знања и искуства. Добробит је вишеструка и обострана. Учење језика, живот у другачијем културном окружењу, нова пријатељства и развој личности суштина су програма размене. Ученици редовно похађају наставу, уче српски језик, учествују у животу локалне заједнице и откривају српску културу. У потпуности су укључени у свакодневни живот и рад са великим бројем људи у новој средини. На тај начин стичу искуства и вештине које ће допринети њиховом развоју и одрастању и од којих ће имати користи целог живота.

Међународни програми размене ученика нашој гимназији, ученицима и наставницима сваке године донесу неке нове изазове и предивна искуства која се памте.

проф. Јелена Тодоровић

Сарадња са међународним институцијама

Посета ЦЕРН-у

Програм за усавршавање наставника из Србије, заснован на S'Cool LAB и Master Class програму, организован је у периоду од 10. до 14. септембра 2018. год. у Европском центру за нуклеарна истраживања, ЦЕРН-у (Швајцарска), а нашу школу је представљала колегиница Драгана Родић, наставница физике.

Током боравка, потписан је споразум о сарадњи ЦЕРН-а и наше земље у области едукације и промоције науке. Са високим представницима наше делегације, премијерком и министром просвете, имали смо прилику да разговарамо о промовисању науке у оквиру наставног програма.

Поред научника запослених у ЦЕРН-у, предавања су нам држали и наши студенти на докторским и постдокторским студијама из области савремене физике елементарних честица, космологије, теоријске физике, GRID рачунарства и из примењене експерименталне физике, о чему смо искуства разменили са нашим колегама из других делова Европе (Аустрије, Немачке, Италије, Француске).

проф. Кузњецов А.А. и проф. Маслов А.Н. – професори историје на Нижњеновгородском државном универзитету "Н.И.Лобачевски", са којим наша школа има вишегодишњу плодотворну сарадњу.

Сусрет са ученицима, у форми округлог стола, одржан је у школској библиотеци. Професори Кузњецов и Маслов представили су историјске студије на ННГУ „Н.И.Лобачевски“ и одговарали на питања ученика везана за историју Русије и руско-српских односа. Наши ученици су активно учествовали у дискусији, постављали занимљива питања и показали велико интересовање за историју Русије и Србије.

Међународна сарадња са Beijing Normal University из Пекинга (Кина)

Сарадња са Кином – програм „Појас и пут“

Средином јула 2018. године, делегација из Пекинга је посетила нашу гимназију. Њихова посета везана је за пројекат „Пут свиле“ у који је укључен велики број земаља.

Други сусрет са делегацијом из Пекинга одржан је 10. октобра 2018. у просторијама Универзитета у Новом Саду. Том приликом је одржан Семинар и Сајам високог образовања Кине и Србије.

У првом делу семинара вођен је дијалог посвећен сарадњи и активностима изградње заједничких капацитета у области високог образовања између Србије и Кине. У другом делу семинара, наши ученици и посетиоци имали су прилику да се упознају са разним универзитетима у Кини, њиховим студијским програмима и могућностима смештаја и запослења у Кини.

У оквиру међународног пројекта "Belt and Road" у којем учествује наша школа, као представник једне од 17 земаља учесница, у Пекингу је одржан зимски семинар под називом "Winter Training Project" у периоду од 08. до 16. децембра 2018. године. Програм је био усмерен на иновације у области

образовања и остварен кроз бројне радионице, предавања и истраживања. У име наше школе, семинару је присуствовала наставница француског језика Наташа Тодоровић.

Посета професора историје ННГУ „Н.И.Лобачевски“

У оквиру презентације историјских студија ННГУ, а у складу са планом активности на пољу међународне сарадње, нашу гимназију су 27. октобра 2018. посетили

Зимска школа "Internet of Things" - Санкт Петербург, Русија.

Зимска школа "IoT" организована је у периоду од 28. јануара до 1. фебруара 2019. као део међународног пројекта Erasmus+ ECOIMPACT – „Адаптивна образовна средина за развој компетенција у области утицаја временских фактора, квалитета ваздуха и климе на економске и социјалне аспекте живота“. Школу организује и води проф. Алексеј Умнов са Универзитета Лобачевски (Нижни Новгород), са асистентима Денисом Беспаловим те Петром и Браниславом Јанковић, студентима Универзитета Лобачевски, бившим ђацима наше гимназије.

Предавања и радионице су организоване у просторијама Руског државног хидрометеоролошког универзитета, а у име наше школе, присуствовао је наставник информатике **Игор Перковић**.

Рад школе састојао се од уводних предавања и практичних радионица, на којима су извођене вежбе програмирања и употребе микропроцесора за очитавање параметара средине - температуре, влажности, притиска.

Иако је темпо рада школе био врло интензиван, било је времена за обилазак знаменитости Санкт Петербурга: музеја Ермитаж, Петропавловске тврђаве, разних музеја и прелепих цркава и институција.

Знања и вештине које смо усвојили кроз предавања и вежбе послужиле нам као основа за формирање "IoT" система наше школе.

Посета колега из Минхенске гимназије

Од 12. до 17. фебруара 2019. године, ученици и професори гимназије из Минхена били су гости наше школе., а наши ученици - домаћини, заједно са својим родитељима, постарали су се да им боравак у Србији буде незабораван.

За време ове посете, спектар активности био је разнолик - професорке наше гимназије **Светлана Вучић, Бојана Богнар и Милица Ђукић Аврамовић** одржале су

часове немачког језика, енглеског језика и час физике.

Посетили смо Сремске Карловце, у којима смо видели значајне грађевине везане за српску историју, многе музеје и друге знаменитости. Обишли смо фрушкогорски манастир Гретег и Петроварадинску тврђаву. Осим тога, ученици су ишли у биоскоп, на клизање, куглање, ласер-таг, шетали градом и играли разне друштвене игре у породицама домаћина. Из свега тога се развило једно искрено пријатељство, које ће дуго трајати.

Посета колега из Нижњеновгородске Гимназије бр. 2

У периоду од 10. до 16. маја 2019. наша гимназија је угостила групу ученика и професора братске Гимназије бр. 2 из Нижњег Новгорода. Групу је предводила Татјана Станиславовна Калинина, директорка гимназије. У саставу делегације били

су и представници Дружине «Свети праведни војник Фјодор Ушаков», а коју је предводио протојереј Сергиј Симагин. Посета је реализована у оквиру редовне међународне сарадње, као и реализације нове етапе пројекта „Ми смо заједно“.

Професорке Лариса Анатољевна Власјук и Наталија Јурјевна Попова одржале су отворене часове историје и грађанског васпитања и размениле методичко искуство са колегама. Традиционални свечани сусрет, под слоганом „Ми смо заједно“, одржан је у позоришној сали.

Едукативно-туристички програм боравка гостију обухватио је, као обично, обилазак нашег града, посету Београду, Сремским Карловцима и фрушкогорским манастирима, а овога пута је допуњен посетом манастирима Епархије Ваљевске – Јовања и Лелић.

“Реч о делу” у Софији (Бугарска)

У оквиру финалне етапе пројекта Информационо-културна размена идеја који је реализовала организација „Мегапројекат“ из Москве, наши ученици – победници конкурса „Реч о делу“ – Лена Јанков, Андријана Јовановић и Владан Јовичић боравили су у Софији од 29. до 31. маја 2019. заједно са проф. руског језика Миленом Алексић.

Циљ ове етапе пројекта је сусрет младих људи из различитих крајева света, а одржан је у Руском културном центру у Софији, где су сви победници представили своје радове.

Програмом боравка био је предвиђен и туристички обилазак неких од знаменитости бугарске престонице.

Матурска екскурзија

У периоду од 15. до 23. октобра 2018. године, шест матурантских одељења, на челу са својим разредним старешинама, обишли су Италију, Француску и Шпанију. Упркос традицији наше гимназије, да се на матурску екскурзију иде у пролеће, садашњи матуранти су заједно са својим професорима, створили једну посебну, непоновљиву јесен, као најлепшу успомену на своје гимназијске дане...

Након првог ноћења у Италији, у градићу Бусоленго, упутили смо се ка Француској ривијери, где смо са одушевљењем разгледали раскошну архитектуру и пејзаже Нице и Кнежевине Монако.

Наредног дана смо посетили Кан и прошетали покрај чувене плаже "Ла Кроазет", као и Српском улицом, а потом се упутили ка летовалишту Љорет де Мар, у Шпанији. Наредних дана обилазили смо Музеј Салвадора Далија у Фигуересу, потом једину очувану средњовековну тврђаву на каталонској обали "Вила Вела" у Тоса де Мару, Барселону...

Барселона нас је задивила својим многобројним знаменитостима, почевши од Гаудијеве Саграде Фамилие, преко Парка Гуел, Камп Ноу, до Готске четврти. Своје слободно време искористили смо разгледајући импресивне и очаравајуће грађевине овог чаробног града. Помало уморни, али са ништа мање ентузијазма, последњег дана екскурзије корачали смо величанственим улицама Рима и Ватикана, које су заједно са својим грађевинама, Шпанским тргом, Фонтаном ди Треви, Колосеумом, величином и богатством, у нама изазивале безмерно дивљење и страхопоштовање.

Препуни утисака и снажних емоција, које су ови невероватни градови уткали у нас, упутили смо се ка Новом Саду, богатији за још једно искуство, као и прегршт усмена које ћемо дуго чувати од заборава.

Андријана Долаш IV-Б

ПРОЈЕКАТ „МАТУРА 2019“

У изради пројекта „Матура 2019“ Министарство унутрашњих послова је мотивисано намерама да се унапреди безбедност матураната током манифестација, које се организују поводом завршетка школе.

Ради едукације матураната на тему „Како безбедно прославити матуру и последње дане у школи?“, у петак 10. маја 2019. године одржана је трибина у позоришној сали гимназије у којој су учествовали припадници Министарства унутрашњих послова и ученица наше школе Ана Манић.

Матуранти су имали прилику да се информишу о насилном и недолжном понашању под дејством алкохола и дрога. Из Министарства унутрашњих послова посебно су скренули пажњу на поштовање законских прописа јавног реда и мира. На тему „Злоупотреба алкохола и дрога“ причала је ученица наше гимназије, која је објаснила штетност алкохола и психоактивних супстанци.

Надамо се да ће ова врста едукације допринети да се матура и последњи дани у школи прославе безбедно!

Новинарска секција

Г
 М
 А
 Т
 Р
 У
 Р
 И
 А
 Н
 Т
 И
 2
 0
 1
 9

IV₁ *классная 2015-19*

IV₂ *классная 2015-19*

IV₄ *классная 2015-19*

IV₅ *классная 2015-19*

Огледало

Гледам замишљено у огледало времена,
У тај бескрајан одлаз судбине
У њему су позната лица и њихова сена
У загрљају блата и испарине.

Тамо видим она лица
Што су само себи безгрешна била
Чији живот је само умрљена скица
Којим судбина срећу није снела.

И кажњени својом судбином
Они су заробљени у свом прљавом животу
И везани су, као жртве, својом нарави црном

Ал можда у погрешну слику гледам
Можда они прескоче ту страхоту
И можда их слободне поново угледам.

Алексије Иванович IV-1

Заиста живети

Не бих да се једног дана кајем
с пуним цеповима туђих снова,
окићена површинским сјајем
туга да ми корача испод крова.

Не бих да ме живот води сам,
већ да корачам путем својим
суверено, не дајући на се ам
храбрија од свега чег' се бојим.

Не бих да ми други кроје дане,
да ме вуку своје врху, моме дну,
док ја молим време да ми стане
нестало је мене за час у мом сну.

Не бих да ми буде баш ни лако,
да ми само срећа у животу важи.
Најлепше је онда кад је свакако
кад те карма с обе стране тражи.

• Не дам ником да ми мења ове мисли,
ја у њима скидам свог живота окове...
Дајућ' све од себе да још неко смисли
шта животу треба дати љубав да се зове.

Андрејана Долош IV-5

Остајте верни Српству!

*Омладино српска!
Остајте верни Српству!
Гимназијалци!*

Нек' ваш младалачки и бурни дух понесе мисао и идеја човека чије име ваша школа носи! Лаза Костић поред тога што је био српски књижевник, песник, доктор правних наука и још штошта, био је надасве српски родољуб!

„Отаџбина је њива на којој се непрестано сије и жање: ми жањемо што су сијали наши преци, а сијемо да имају шта жњети наши потомци.“ Речи су српског великана Петра Кочића. Србија, драге колеге гимназијалци, није поклон који пада „од горе“, она се ствара из генерације у генерацију. Домовина ваша је вазда налик меком воску, у какав је калуп метнете таква ће и испасти. Уколико ћете је неговати и добар род сејати, добра ће и жетва бити. Уколико са ђаволом тикве садите, о главу ће вам се обити. Уколико је напустите, зарашће у коров и кад се вратите нећете је познати. Уколико коров не чупате, сву ће њиву прекрити и ниг' ћете сејати ниг' ћете жњети и уколико буде плода коров ће га угушити (како вели Његош: „Светлу лампу луд вјетар угаси.“) Уколико је продате, питаће вас деца: „Оче/ Мајко, покажите нам земљу наших дедова“ а ви нећете имати шта да покажете до сивих цунгли у којима ни онда нећете бити господари своје судбине.

„Чим нестане правила један за све, сви за једног, отаџбина је само једно обично име.“ Данас се идеја истинског колективизма, идеја српске задружне мисли, гуши под ударом nichilisticког-егоцентричног индивидуализма и лажне представе колективизма. Прво не морам да вам објашњавам, а за друго ће вам најбоље рећи наша крилатица „само слога Србина спасава“. Слога, да. Али око чега? Често се заборавља (ваљда због тога јер шездесет и једну годину Крст беше скинут са грба) да између четири сложна С стоји Крст! Да, омладино, Крст, што значи слога око Истине Христове, око мисли светосавске и пута који нам је утабао отац наш, Сава. Никад слога око полуистина (много погубнијих од отворених лажи) и лажи, никад удруживање за зло, но за добро. „Нек нам ноге буду брзе на добра дела, и нек нам срце буде меко као восак како би могли праштати, а ум оштар као у змије.“ (Јеванђеље по Матеју 10;16) Никад ни један Србин није постао безбожник мислећи својом главом; мислите својом главом! Не дајте да вам под шареним лажима рационализма и осталих слатких отрова отргну светосавску веру. Како каже владика Николај Велимировић: „...О Српче моје златно, вредност твоја у вери је твојој. Ако би, не дај Боже, неки злбник ишчупао веру из душе твоје, бићеш јевтинији од замуклог славуја, и чудовишнији од очупаног пауна. Брани дакле веру своју, јер она брани тебе“. За судбину ваше земље одговорни сте само ВИ! Поручујем вам данас као некад Шантић: „ОСТАЈТЕ ОВДЕ!“ Они пак који желе да оду... Не осуђујем их; не може свако да изнесе терет борбе у „мртвом мору“ како каже Домановић, њима упућујем Теслин апел: „Ја сам, као што видите и чујете, остао Србин и преко мора, где се испитивањима бавим. То исто треба да будете и ви и да својим знањем и радом подижете славу српства у свијету.“ (Никола Тесла, 2. јуна 1892. године у говору одржаном Велике школе у Београду)

Ваш друг и колега, Александар Малешевих IV-3

Дани у "Лазиној" гимназији

О времену проведеном у школи „Лаза Костић“ би се могло пуно писати, најлепше раздобље једног тинејџера провела сам у истој, због чега сам веома поносна на себе, школа пуна љубави. Ове године дошао је тренутак да су ђаци генерације 2000. велики матуранти, а међу њима сам и ја. Ух, зар је већ четири године прошло од уписа? Сећам се као да је јуче било, када сам дошла на упис првака, тада су ме у учионици дочекале професорка Зорица Кокаи и будућа разредна Маја Бегојевић, ја самоуверена али помало и уплашена, да ли сам понела све папире, а њих две се само смешкају, због чега се и сада питам да ли сам случајно или пак не, постала баш део одељења професорке Бегојевић. Школовање кроз ове четири године је био прави ролеркостер, пун падова и успона. Почетак је био тежак, напоран, било је суза, желела сам да одустанем, мислила сам да нисам за ову школу, али нека сила ме је задржала у истој. Полако сам упознала друштво, професоре и везала се за њих.

Највише од свега ћу памтити наша заједничка путовања, Словенију, чаробну Италију, Француску и незаборавну Шпанију. Најинтересантнији догађаји, за нас ученике, догодили су се баш у овим земљама (верујем и за професоре).

О шалама из школе би се могло данима причати. Верујем да ћу све професоре памтити, јер свако од њих је имао нешто по чему је био интересантан, нама ученицима. Мој разред је био веома посебан, некако другачији од осталих. Били смо јединствени, али на начин који смо само ми разумели. Био је то посебан, духовит разред, не баш омиљен у зборници, али смо својим шармом ипак освојили професоре. Волели смо да одлажемо све што смо могли, да препишемо што је више могуће, чак и оно што смо знали ми смо преписивали, јер били смо сналажљиви. Да и свађали смо се, али смо више од тога волели да се миримо. Када се сада сетим неких расправа, делују ми бесмислено, али тада су оне за нас биле СМАК Света.

Били смо посебан разред, јер смо имали две посебне разредне, које су као и ми, шармантне, драге и оптимистичне. Наше разредне су увек биле ту за нас и на нашој страни, иако нам се није увек чинило баш тако...

И дошао је 24. мај, петак, али овај пут другачији од осталих, од свих оних када смо једва чекали 14:10 да зазвони звоно и што пре изјуримо из школе и стигнемо кући. Овај петак је био другачији од осталих, јер смо ми, матуранти, били у мајицама свог разреда, свако одељење је имало своју интерну шалу, која је за нас обележила ово путовање на ролеркостеру. Био је то ролеркостер из снова.

Овај пут заиста одлазимо, али са другачијим мислима од оних када смо бежали са часова, сада желимо да нас професори запамте и запишу, али не у Дневник, него негде у свом срцу, као што смо и ми њих.

Душка Кежић IV-5

Кад човек стане са стране

Понекад тако човек стане са стране и тишином покуша да допре до људи док они говоре како је чудан, броје мане он тихим Сунцем у очима и даље буди.

Понекад тако човек стане са стране не желећи да га повреди, да га боле, да му смрскана душа, опет лечи ране, он само хоће к'о што он, и њега да воле.

Понекад тако човек стане са стране, јер се боји да га не убије сопствена реч, али такав знај никад неће да посустане не да злу да га храни, рођен је за млеч.

Понекад тако човек стане са стране да би схватио - неки људи нису вредни само фигуре у нашој глави измаштане, замаскирне фаце, осмеси крвожедни.

Понекад тако човек стане са стране да би схватио - неки људи нису вредни али његова љубав, наивна, не нестане још горе осећаји постану очигледни.

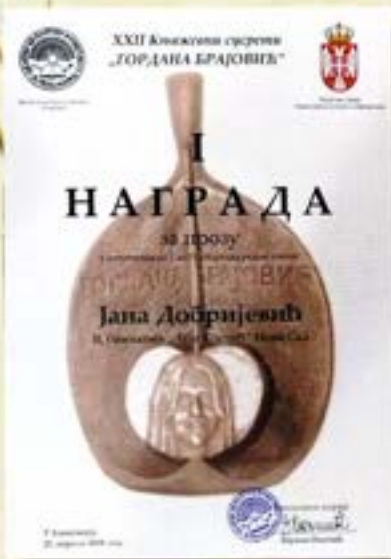
Увек тако кад човек стане са стране, добије једну вредну слику, која му каже да човек оно што види, неминовно постане само чисти, знај толиком ризику се одваже.

Андријана Долош IV-6

Али нико да се сети...

(Рађ Јане Добријевић, ученице II-6 одељења наше школе, награђен је првом наградом за прозу на 22. Књижевном конкурс "Гордана Брајовић", у организацији Центра за културу - Алексинац. Јанин ментор била је професорка српског језика Весна Зечевић)

Враћам се из школе и покушавам се опустити. Срећна сам што сам данас "отарасила" контролни из хемије и "промакла" професорници латинског језика. Сутра ће већ бити лакше...

Поглед ми привуче накит у излогу златаре. Маштам о скупоцениој огрлици за 18. рођендан, кад ми се под ноге нешто докотрља. Тргом се. Просуте јабуке, кромпир, шаргарепе... Пукла је дршка нечије најлон кесе и све се расуло. Један старац с муком покушава све то да сакупи. Садох се да му помогнем и збуних се.

Па то је мој први учитељ!

Откад га нисам видела?!

Да ли ме препознаје?

Да ли да га подсетим или само помогнем?

Сакупљам расуте ствари, а сећања навире. Како је то био диван човек! Колико стрпљења, разумевања за дечије несташлуке је у њему било. Са којим задовољством нас је увео у тајне писања и читања првих слова. Колико се само намучио да нам објасни бројеве и научи нас да решавамо задатаке из математике. Са њим смо отворили врата иза којих се крило нешто непознато..., са њим смо се смејали, плакали, певали, плесали, глумили, трчали, пловиди океанима..., а онда смо отпловили даље и заборавили на њега.

Чули смо да се пензионисао и да болује од "алцха мера". Нисмо га посећивали... Нисмо се распитивали о њему... Нисмо га се сетили ни када смо матурирали... Није био на нашој матурској прослави, нити смо његову слику ставили на матурски пано...

Наш драги учитељ нас је испратио са сузама у очима. Били смо му последња генерација! Ми смо са собом понели сву топлину његових плавих очију и... заборавили...

Сада се питам како се то десило?! Да ли је могуће да га се нико није сетио?! Како смо уопште и могли да га заборавимо?!

Ствари су сакупљене. Старац дрхтавом руком покушава да прихвати кесу и штап, а другу спушта на моју косу. "Хвала ти девојчице". Хтео би да продужи. Ја га узех под руку и са осећајем највећег стида, понудих се да му понесем кесу и да га испратим до стана. Он препозна мој глас и пуно се обрадова. Рука му задрхта и штап звецну од асфалт. Одједном се тај човек збуни, замуца..., а тако је умео дивно и дуго да прича. Тражио је праве речи да се захвали, да се надиви како сам порасла... Распитивао се о мом даљем школовању и плановима за будућност, о другим ученицима наше генерације... Распитивао се о нама који га се нисмо сетили, онда када је то требало да учинимо као знак највећег поштовања.

Растали смо се пред његовим вратима. Старац је полако унео у свој стан тешку болест, костобољу, али и велико задовољство.

А ја ???

Ја сам била дубоко дирнута овим сусретом и успоменама из првих школских дана... Схватила сам да је овај човек и те како заслужио да не буде заборављен..., да морам разговарати са старим школским друговима..., да морамо исправити ову велику неправду коју смо му нанели.

Јана Добријевић II-6

Крв живот значи

(Још један награђени рад наше Јане Добријевић, на књижевном конкурс "Крв живот значи", у организацији Црвеног крста Новог Сада, који се захваљује Гимназији "Лаза Костић", а посебно Јаниној менторки професорки биологије Мајди Глигорић, на подршци овој традиционалној здравствено превентивној активности.)

Отварам очи и полако постајем свесна ситуације. Наркоза престаје да делује и бол је све јачи. Инстинктивно притискам болно место и напивавам прибор за дренажу. Лежим беспомоћно у спарној болничкој соби и једва дишем. Око мене је полумрак. Не знам да ли се то спушта сутон, или је рано ујутру, или је само спуштена тамна и тешка завеса.

Одједном собом пролете јака светлост муње и проломи се прасак грмљавине. Кишне капи почеше да шибају прозорска окна, ветар да звижди као изгубљени фантом, а грмљавина постаде све ближа и гласнија. Страх у мени порасте до неслућених размера и хтедох да бежим. Сетих се да не могу и стиснух чаршав зубима, да не бих вриснула. Истог трена, врата шкрипнуше и кад сам очекивала да тресну под налетом јаког ветра, у собу уђе доктор са широким осмехом. Објаснио ми је шта се десило, јер се ја ничега нисам сећала. Рекао је да су ме довели колима хитне помоћи док сам била у несвести и да су ми спасили живот трансфузијом. Имао је безброј питања - желео је да зна како се осећам, да ли ме много боли, треба ли ми нешто? Схватих да ме више није страх, да је најгоре прошло, да су ми овај дивни човек и још дивнији даваоци крви, спасили живот. И док сам почињала да наслућујем неку чудну везу између мог беспомоћног стања и њихове жеље да помогну у сваком тренутку, зачуло се куцање. Собу је испунила дугачка сенка и брижни кораци моје мајке. Њен топао пољубац и влажна рука на мом челу, час су мутили, а час чинили јаснијим одговор на питање - шта бих ја без њих, непознатих добрих људи? Ускоро се ходником зачула граја, која испуни и моју собу. Она истог трена постаде тесна за све моје другове, пријатеље, рођаке... Заборавих на несрећу, на бол, на олују. Време посете ми брзо пролете, а цвеће, часописи и воће, остадоше да сведоче колико је моја посета била бројна, колико су се сви уплашили за мене.

И док су искидани облаци после кише и олује пловили небом, док је соба мирисала на озон, а дуга красила запад, утонула сам у сан богатија за једно дивно сазнање. Крв живот значи! Да није тих хуманих људи који добровољно дају крв, ја данас не бих била овако срећна и спокојна - другим речима, не бих постојала. А да ли ћу постати једна од њих, чим постанем пунолетна, не треба ни да ме питате...

Јана Добријевић II-6

Са сајта Црвеног крста Новог Сада:

"Финале квиз такмичења „Здравље је највеће богатство“ одржано је 30. маја 2019. године у Позоришту младих, са почетком у 9.30 часова. Након квалификационог такмичења које је одржано 21. маја 2019. године, три првопласиране екипе стекле су право учешћа у финалу.

Успешну реализацију, наведене програмске активности, помогли су чланови Комисије за здравство који су уједно били и чланови жирија: Доц. др Оља Нићифоровић – Шурковић, др Санда Канчар, Виолета Поповић. У паузама квиза, мађионичар Валаре је, уз асистенцију деце, изводио мађионичарске трикове.

Црвени крст Новог Сада потрудио се да обезбеди награде за све учеснике Квиза.

Црвени крст Новог Сада наградио је најуспешније ликовне и литерарне радове који су учествовали на конкурс "Крв живот значи", а награде је уручила подпредседница Црвеног крста Новог Сада Доц. др Оља Нићифоровић Шурковић.

Црвени крст Новог Сада се захваљује Позоришту младих на подршци овој традиционалној здравствено превентивној активности."

Омаж јунацима Великог рата

Онај ко се у студено зимско вече понедељка, 17. децембра, нашао у сали Гимназије „Лаза Костић“, био је огрејан једном посебном топлином.

Обележавајући стогодишњицу победе у Првом светском рату, ученици трећих разреда приказали су сценски колаж који су, у сарадњи са школским хором, потписали и као сценаристи, режисери, сценографи, костимографи, техничари и извођачи.

Уз подршку професорке Свјетлане Томић-Пилић, они су на свој начин, емотивно и топло, приказали неке од најважнијих догађаја и личности Великог рата, како аутентичних, историјских, тако и оних измаштаних у роману „Време смрти“, а сав приход од улазница намењен је хуманитарној акцији која је покренута у гимназији. Присуствовали смо најлепшој реализацији онога што се у модерној методици зове „пројектна настава“. Био је то диван час историје, проткан елементима књижевности, музичке уметности, рачунарства и информатике, драмске уметности, страних језика. И, понајвише, онога што у школама нема свој одраз у виду посебног предмета – патриотизма и хуманости.

Наши ђаци су и овога пута показали колико су даровити, надахнути и племенити, а колегинице Свјетлана Томић-Пилић и Драгана Кузмановић – како је лепо и вредно радити са њима.

проф. Милена Алексић

Из угла глумца...

У данашњем двадесет и првом веку, у ово доба високо развијене и знатно унапређене технологије, измењеног и модерног друштва, као кроз густу чајаву маглу присећамо се наших давно заборављених предака који су своје највеће богатство-живот, поносно уложили и посветили личној и њима највреднијој-отаџбини, гинући и борећи се у првим редовима најкрвавијих сукоба како кроз српску, тако и светску историју.

Ове године, на ред је дошла и стогодишњица окончања Првог светског рата, по историјским подацима и многим најмрачније доба људске историје, које је за четири дуге и мукотрпне године однело на милионе невиних жртава. Поводом тога, ученици наше гимназије учествују у битном пројекту, у ком ће се кроз музику, певање и глуму оживети јунаци наше државе. Нашла сам се у веома захтевној улози најодликованије жене у историји ратовања-Милунке Савић, хероине која је храбро крочила у „Велики рат“, како би спасила свог брата од страха бојишта. Сматрам да је њен лик врло специфичан, и да је нарочито тешко исказати бол, очај и дубоки страх који је она осећала и упркос томе храбро корачала кроз најнеприступачније пределе, од планина вечито покривених снегом, до бескрајних пучина, монотоних плаветнила Средоземног мора. Првенствено ми је био циљ да кроз своју глуму гледаоце подстакнем на размишљање, преиспитивање и њихово сопствено анализирање ситуације и тешких ратних времена. Надам се да ће публика, пре свега млађа, схватити значај и жртву историјских личности попут Милунке, и на тај начин бити у могућности да наставе са преношењем поруке будућим генерацијама, како би се наставиле наше традиције и нажалост, делимично заборављени обичаји. Истина је да је Први светски рат огромно зло које је човечанство проузроковало, али сматрам да из њега треба извући и позитивне закључке. Личности које су се за време рата створиле, то не би успеле да до њега није дошло. Неустрашиви борци за правду и слободу којима смо бескрајно захвални.

И због тога ми је веома драго што сам имала прилику да учествујем у оваквом специфичном пројекту кроз који ћемо подићи свест о историји српског народа и подстаћи даљи наставак развића наше културе.

Лена Јанков III-1

Српска војничка гробља у Првом светском рату

Велики рат је почео 1914. а завршио се 1918. године. Разлог зашто је назван Велики рат је због великог броја жртава. У Првом светском рату настрадало је око 1.300.000 српских војника и цивилних лица.

Српска војничка гробља су настала углавном у Европи и у северној Африци. У Европи: Грчка (Видо), Чешка, Словачка (Велики Међер, Банска Бистрица), Македонија (Битољ), Немачка (Франкфурт), Румунија, Холандија, Француска, а у северној Африци: Мароко, Тунис (Бизерта, Мензел Бургиби) и Алжиру.

Након повлачења преко Албаније оболели српски војници дошли на острво Крф и после неког времена није било довољно места за сахрањивање војника, па су између острва Крфа и Вида спуштали њихова тела у море. То место названо је „Плава гробница“. Споменици у Србији који су направљени за војнике налазе се у Чачку, Нишу, Лазаревцу, Церу, Гучеву и Мачковом камену.

Дуња Јанковић 1-4

Најмлађи подофицир Првог светског рата

Момчило Гаврић је рођен 1. маја 1906. године у Трбушници код Лознице. Он је био осмо дете Алимпија и Јелене Гаврић. Имао је три сестре и четири брата. На почетку Првог светског рата имао је непуних осам година. Почетком августа 1914. године аустроугарски војници из Хрватске „Врађја дивизија“ убили су његову породицу, а затим су спаљили кућу. Он је преживео захваљујући оцу који га је послао код стрица да нађе заштиту. Оставши и без породице и без дома, пошао је на Гучево да тражи српску војску. Пронашао је Шести артиљериски пук Дринске дивизије којом је командовао Стеван Туцовић. Момчило Гаврић је постао војник у њиховим редовима. Он је био најмлађи подофицир на свету у току Првог светског рата. Био је учесник Солунског фронта. Живојин Мишић га је 1916. године унапредио у чин поднаредника. После рата похађао је Гимназију „Хенри Рајт“, а затим је завршио графичарски занат и обуку за возача у Београду. Оженио се са Косаром 1939. године са којом је радио у Фабрици хартије „Вапа“. Умро је 1993. године у Београду.

Александра Кајтез 1-3

1914 ОТАЦИНА ПАВЛА ХЕРЦИНА 1936 1300 каплара

Хиљаду триста каплара су били недошколовани официри који су послати као појачање Првој армији у Колубарској бици. Почетком Првог светског рата велики број младића, како из Србије тако и из Аустроугарске, напустио је школовање и ставио се на располагање врховној команди. Они су упућени у Војну школу у Скопљу. Иако њихова обука није била готова развој догађаја приморао је врховну команду да их пошаље у борбу. Српска војска је била у повлачењу, деморалисана, са мањком муниције. Београд је био у непријатељским рукама, тако да се свет већ помирио са потпуним сломом Србије. За борбу су биле неопходне све расположиве снаге, због чега су младићима у Скопљу пре времена подељени чинови каплара. Они су одмах наредног јутра упућени ка Колубари и Суворору. Српска војска је тада остварила једну од најсјајнијих победа у Првом светском рату, предвођена генералом Живојином Мишићем.

Од тада хиљаду и триста каплара представља симбол жртвовања за слободу сопствене земље и народа јер су их чинили, махом, голобради младићи. У њихову част улице у Београду и у Новом Саду носе назив Улица 1300 каплара.

Катарина Ачкар 1-3

Ваљевска болница

Ваљево је било главни центар за пријем рањеника, оболелих, заробљеника па чак и избеглица. Ваљевска болница је била највећа ратна болница у Првом светском рату. Сва одговорност и терет била је на плећима ове установе.

Постојало је много проблема. Само неки од њих су били мањак смештајних капацитета и недостатак медицинског особља. Рањеници су лежали по подовима и ходницима, а лекари и болничарке су давале све од себе како би помогли што већем броју жртава. Теже повређене упућивали су даље, а лакше повређене оспособљавали су и враћали на фронт. У овим крајње отрављеним и нехуманим условима долази до појаве разних болести. Управо због лоших хигијенских услова појављује се епидемија тифуса. Страшно је то што и поред свих жртава које су биле подразумеване због ратног стања избија још и епидемија коју у тим условима није било могуће сузбити, већ је она харала и носила велики број жртава са собом. У граду Ваљево као да је време стало. Цео град је био окупиран рањеницима, војницима и лекарима. Према речима доктора Арчибалда Рајса, град је постао главни стан српске војске. Ваљево је постало једна велика болница, сваки објект који је могао да послужи преуређен је у медицинске сврхе. Фебруара 1915. године град Ваљево постао је град смрти. Преминуло је преко десет хиљада војника и цивила. Ваљево и његове болнице по читавом граду постали су симбол великог страдања.

Данашњи нараштаји поред овог немилог догађаја увиђају и пожртвованост, хуманост, борбу, истрајност наших лекара и болничарки. Они нису ништа безначајнији од војника који су се исто тако храбро борили на фронту за нашу државу. Заувек ће остати запамћена жртва како наших лекара тако и наших војника који су имали један заједнички циљ. Свако је на свој начин допринио и давао, трудио се колико год је могао. Сви они заједно су свесно делили тешку и тужну судбину српског народа.

Једна од болничарки Ваљевске болнице је била чувена сликарка Надежда Петровић. Она је била болничарка Инфективне војне болнице. Нажалост она се заразила и преминула после седам дана боловања. Последње дело које је она насликала је „Ваљевска болница“.

Јована Зечевић 1-2

Краљ Петар I Карађорђевић

Две хиљаде и осамнаеста година је година стогодишњице присаједињења моје вољене Војводине нашој јединој и још вољенијој Србији. Пишем састав о краљу Петру I Карађорђевићу. Ја као део млађе генерација, прве године Гимназије „Лаза Костић“ добила сам част да напишем састав прво о великом човеку, а онда и о некадашњем краљу моје отаџбине. Дуго сам се припремала тражећи неке занимљивости и ситнице из његовог живота, а знамо да те исте живот значе. Успела сам да их пронађем.

Кренућу да пишем о особинама човека који је био поштен, добар, благе нарави и што је за мене најважније „слободар“ по природи. Сведочанства о њему пронашла сам у разним текстовима старих часописа и у предањима других људи.

Наш краљ је живео седамдесет и седам година и већи део је одрастао и стасавао у иностранству. Био је млад, динамичан и одлучан у својим идејама. Под псеудонимом Петар Мркоњић опробао се као млад војник и ратник у рату ослобађања Босне. Одликован је Француском споменицом рата седамдесете године деветнаестог века. По доласку на власт краљ је својом личношћу помогао унапређење нашег народа, а знамо да из слободе једног човека развија се и укупна слобода тог истог народа. Бавио се фотографијом коју и ја обожавам и која је у то време била авангардна појава у друштву. Посебну љубав је показивао и према сликарству. Био је добар пријатељ са многим нашим сликарима, који су често своје технике и уметност приказивали у Паризу. После четрдесет и пет година избеглиштва долази у Србију, а у џепу је носио најдражу успомену, од које се, како кажу, никада није одвајао - шарена марамица, на којој се видео чвор који је својом руком завезао Вожд. Да појасним, то је Ђорђе Петровић, Карађорђе, и послао је свом куму Вујици Вучићевићу у Србију 1817. Карађорђе је јављао да ће доћи из Русије и поново подићи устанак. Пријатно су ме изненадиле речи краља Петра по доласку у Србију које су отприлике овако гласиле:

„Ја хоћу да будем истински уставни краљ Србије“, а следећа је:

„Научићу српски народ шта је слобода“. Можда је и по овим реченицама народ нашег великана звао од милоште Ослободилац, Стари Краљ, Краљ Пера па чак и Чика Пера.

Величина овог човека осликавала се и у томе да је живео само од своје плате. Памти се анегдота о удаји његове ћерке, кад му је за свадбу понестало новца. Тражио је од министра финансија, Лазе Пачуа, позајмицу из државне касе и није је добио. Ипак му је исти Лаза био жирант код банкарског кредита и могао је финансијски да потпомогне свадбу. Посебно бих ставила акценат на пријатељство и љубав са великанима нашег сликарства. Нарочито је волео дела које су осликали чувени реалисти - Урош Предић, Ђорђе Кристић и, тада још релативно млад, Паја Јовановић. Урош Предић је осликао чувени портрет нашег краља.

Размишљањем долазим до закључка да су многи остали дужни Петру I Карађорђевићу. Младе генерације које долазе требало би много више да уче и информишу се о оваквој легенди српског народа, а и неке државе би могле да врате оно што су узеле и дугују његовим наследницима. Конкретно мислим на нестанак историјски вредног сребрног краљевског есцајга које су заплениле трупе освајача у Призрену приликом повлачења наше војске. Осим сребрног есцајга нестало је и око тридесет хиљада књига и државних списа које наша држава никада није потраживала. Истражујући и голготу коју је краљ доживео са својом војском повлачећи се према Крфу треба рећи да је живео и умро војнички, дисциплиновано и поштено.

Наравно, кроз историју увек је било и оних који су оспоравали дело и идеје Петра I говорећи да је укинуо химну „Боже правде“ уједињењем у државу Срба, Хрвата и Словенаца. Говорило се и да је иницијатор преврата и убиства брачног пара Обреновића, као што су и тврдили да је био масон. У сваком случају мислим да је он био слободан и напредан човек слободољубивих идеја и да нас је научио да морамо прво имати власт над самим собом. Морамо развијати своје добре идеје, усавршавати личне, групне и друштвене врлине којима ће тај исти народ бити награђен. Потребно је да дођемо до таквог нивоа свести, где ће сви, нарочито они на високом местима, вршити свој задатак, своја права и своје обавезе у свим сферама нашег друштва.

Јована Скенцић 1-2

Српске хероине Првог светског рата

Први светски рат испричао је тешке, херојске приче живота многих жена, ратница и болничарки. Хероине Првог светског рата у Србији су жене које су током Првог светског рата дале велики допринос, а многе од њих су изгубиле животе, не само као борци на фронту или добровољне болничарке, већ и као једине које су се бринуле о домаћинству у окупираној земљи. Упркос патријархалном моралу који је женама строго забрањивао да учествују у ратовима, оне су се прерушавале у мушкарце и активно учествовале у борбама. Скраћивале су косу, облачиле мушку одећу, пријављивале се под мушким именима. Остале су запамћене по томе што су се равноправно са мушкарцима бориле на фронту.

*Милунка Савић-Глигорјевић рођена је у Копривници 1890. године. Била је српска хероина, учесница Балканских ратова и Првог светског рата, наредник у Другом пуку српске војске „Књаз Михаило“, жена са највише одликовања у историји ратовања. Рањавана је више пута у борбама. Французи су је због њене храбрости прозвали „Српска Јованка Орлеанка“. Када је 1912. године отишла у војску, пријавила се под именом Милун Савић. У Балканским ратовима (1912-1913.) учествовала је у Брегалничкој бици. Била је рањена, па су у болници открили њен стварни пол. Добровољно се пријавила у војску за време Првог светског рата и примили су је краљ Александар и војвода Путник. Истакла се као бомбаш у Колубарској бици. У Македонији, 1915. године тешко је рањена у главу и тако се повлачила преко Албаније. После неколико месеци опоравка, вратила се на Солунски фронт. Добила је највиша одликовања, међу којима су и два француска ордена Легије части и медаљу „Милош Обилић“. Једина је жена на свету која је одликована француским орденом Ратног крста са златном палмом. 1922. године се удала, родила је једну ћерку и усвојили су још три. Умрла је 1973. године, у Београду.

*Славка Томић била је наредник Војске Краљевине Србије. Једине информације о њој налазе се у француском листу „Екселсиор“ из 1916. године који ју је два пута стављао на насловну страну. У новембру 1915. године у Македонији, пронашао ју је сликар Алмери де Лобел-Риш који је начинио њен акварел. То је све што се зна о девојци која је прешла пут од четника до наредника српске војске. Након 1916. о њој се више ништа не зна.

*Ленка Пјевић-Рабасовић била је српска хероина, комита и учесница у Првом светском рату. Рођена је у селу Биоска, код Ужица. Имала је четири брата који су такође били борци српске војске. Извршавала је, прерушена, курирске задатке којим је одржавала везу између четника и јатака на окупираној територији. Преживела је једно рањавање и дочекала ослобођење 1918. године. Две године након што је одложила пушку, удала се у Мачванском Прњавору, за Малишу Рабасовића и родила седморо деце.

*Љубица Чакаревић-Ди Сорно рођена је у Ужицу 1894. године. Завршила је учитељску школу и до окупације Србије радила је као учитељица. У току рата, заједно са сестром Милицом, била је болничарка у Војној болници у Ужицу. Са групом Драгутина Јовановића – Луна, после 27 дана избегавања бугарских заседа стигла је на Солунски фронт и донела податке српској Врховној команди из окупиране отаџбине. Војводе Степа Степановић и Живојин Мишић, с којима се срела на фронту, рекли су јој да је први весник из поробљене Србије. За тај подвиг одликована је златном медаљом за храброст „Милош Обилић“. Умрла је у Сарајеву 1980. године, а 2016. године су њени посмртни остаци премештени из Сарајева у Ужице и сахрањени у породичну гробницу на гробљу Доварје.

*Софија Јовановић била је добровољац и наредник српске војске у ратовима од 1912. до 1918. године. Добила је 13 одликовања. Рођена је у Београду 1895. Када је избио Први балкански рат јавила се Народној одбрани као добровољац-четник и прошла обуку у Прокупљу и Врањској бањи, а први пут је учествовала у борбама на Црној Чуки и Вељој Глави. Након избијања Првог светског рата, у ноћи између 28. и 29. јула 1914. она је била учесник прве битке у којој је разбијен аустријски десант на Београд. Била је у саставу Сремског добровољачког одреда, а учествовала је и у биткама на Дрини и Колубари. У октобру 1915. године када је Немачка повела офанзиву на Србију, била је у борбама под командом мајора Драгутина Гавриловића. Преживела је и повлачење преко Албаније, учествовала у пробоју Солунског фронта. У рату је била рањавана, изгубила је део стопала и остала инвалид. После рата се удала за ратног друга Тихомира Крсмановића и није се појављивала у јавности. Преминула је 1979. године и сахрањена је уз војне почасте на Новом гробљу у Београду.

Богдановић Елеонора 1-6

Дан планете Земље

Гимназија „Лазар Костић“ је 18. априла обележила предстојећи Дан планете Земље пројектом наставом посвећеној датој теми. На часовима се на различите начине обрађивала тема која за циљ има заштиту планете Земље, тачније свих њених богатстава. Ученици су се посветили теми проучавајући и радећи задатке из области историјског становишта човековог сазнавања о планети Земљи, преко географских открића, математичког израчунавања њених мера, литерарних радова, презентација еколошке тематике до израде сунчаног сата у дворишту гимназије, који је добио име „Сунчица“. Обрађена је тема: „Земља не припада човеку, већ човек припада њој.“

Ово су неки од закључака наших ученика до којих су дошли промишљањем о нашој планети:

„Земља је наш дом и треба јој посветити пажње и љубави. Треба је уређивати као што то радимо са нашим кућама и становима. Свако од нас може направити разлику; мала промена коју учини свако од нас може урадити нешто велико за човечанство.“

Елена Поповић, 1-4

„Живот нам брзо пролази и за то кратко време требало би да сачувамо бар мало лепоте што је остало. Земља је створила нас, дала нам богатство да можемо да живимо прелепо.“ **Нина Петровић, 1-4**

Земља: „Драги људи, ожаловљена вам пишем ово писмо. Није ми лако да вам саопштим, али здравље ми је све горе и горе. Ако ми не помогнете не могу бити боље. Ускоро нећу моћи све да вас угостим. Није лако да се сви удружите, али ако то не учините, више нећете бити моји подстанари.“

Јана Станишић, 1-4

„Природа је дар који нам је дат и треба да је чувамо и негујемо јер од ње зависимо. Уништавањем наше планете нестаће сва жива бића. Човек је одговоран за то. Учинимо нешто док још није касно.“ **Теодора Ненадић, 1-4**

„Бог нам је подарио Земљу и наш задатак је да је сачувамо да бисмо што дуже опстали као цивилизација.“

Урош Ракић, 1-4

„Не размишљамо о генерацијама које треба да дођу на овај свет, после нас. Шта ће њима остати? Шта ће они моћи да виде? Ако ми сада живимо у лошим условима, у каквим ће живети они?!“ **Ана Дмитровић, 1-4**

„Штета је већ учињена и не можемо ништа да учинимо да се све врати у првобитно стање, али, на нашу срећу, можемо да ублажимо даље разарање планете и проширење рупа на озонском омотачу.“ **Нина Димитријевић, 1-4**

„Кад бих могла да се обратим целом свету и скренем пажњу на то како ствари стоје не знам одакле бих кренула. Морамо да почнемо да се бринемо о нашој планети јер ће ускоро бити прекасно.“ **Александра Селац, 1-4**

Не треба заборавити изреку: „Ми ову планету нисмо наследили од наших очева, већ смо је позајмили од наших унука.“ **Бранкица Јовановић, 1-4**

„Сваки човек на Земљи има права... на скоро све... али не и да уништава своје станиште, Земљу.“ **Дуња Јанковић, 1-4**

„Од самог настанка човек зависи од Земље да би преживео. Кроз векове је научио да искоришћава оно што му је Земља дала. Од само неколико дрва која је на почетку користио да себи направи дом и неопходне алате за живот, направио је читаву индустрију која „једе“ шуме и сваке године све више угрожава свет око себе... Ако овако настави уништиће Земљу која без обзира шта јој све уради „ћути и трпи“. Треба предузети нешто... Право је време да човек нешто врати Земљи.“ **Лазар Благојевић, 1-4**

„Чувајући и бринући се о нашој околини ми бринемо и о властитом опстанку, као и о будућим генерацијама. Ова наша лепа планета заслужује од нас много више а не само свој дан.“ **Елена Егић, 1-6**

„Планета Земља, за свога живота, видела је много тога. Од диносауруса па до људи, али нико је до сада није оволтко вређао. Попут неког дива је; носи све на својим плећима — озонске рупе, глобално загревање, „стаклену башту“... Сви пловимо на истом броду и то је проблем свих нас. Када брод удари о први гребен, тешко ћемо избећи да потонемо.“

Даниел Перковић, 1-6

„Планета Земља је одраз свих нас и ми смо ти који утичемо на то каква ће она бити и какву ће нам будућност пружити.“

Андреа Кунарац, 1-6

„Људи се понашају као да ће живети хиљаду година и не остављају ништа за своје потомке. Већина је свесна проблема уништења Земље и жели да је сачува, али је много оних који о томе не брину. Лако је седети, причати и писати о томе. Треба устати и урадити нешто.“ **Ана Берди, 1-2**

„Иако је лепо што се обележава Дан планете Земље, то би требало да се чини више дана. Тако бисмо стекли навiku да је одржавамо и на тај начин бисмо улепшали сопствене животе.“ **Симеон Олић, 1-2**

„Овим темпом промене на нашој планети ће бити јако велике и у неком одређеном временском периоду уништићемо је до те мере да ће наш опстанак бити угрожен. Морамо бити одговорни према ономе што нам је дала.“

Јована Зечевић, 1-2

„Већ милионима и милионима година Мајка Земља нас храни, облачи и негује, а ево како јој ми утараћамо...“

Софија Загорчић, 1-2

„Нашом небригом планета је доведена до високог степена загађености, о чему се много више мора водити рачуна да би се спречила потпуна катастрофа, као што је уништење цивилизације.“ **Јована Скенџић, 1-2**

„Човек је странац на овој планети и треба да се понаша као гост; да чува и цени туђе. Човек не би постојао без природе, а она би била лепша без њега. Зато човек треба да научи да се понаша у складу са тим.“ **Дуња Живанов, 1-2**

„Некада чисте, плаве реке сада су упрљане отпацима које баца човек. А небо некада ведро и кристално сада се огрнуло тамним сивилом. Све што човек ради значи само једно: изневерио је природу која га је створила.“

Сања Јовић, 1-2

„Не знам шта је потребно да се деси да људски мозак схвати да треба да престане да загађује.“

Бојан Нештицки, 1-2

изјаве ученика прикупила проф. **Лидија Огњановић**

Наши пројекти

Ове школске године, ученици и наставници природних предмета (Физике, Рачунарства и Хемије) отпочели су низ пројектних радионица, са циљем израде наставних средстава за вежбе из физике, као и неколико занимљивих IoT пројеката ("Internet of Things") - "паметних" уређаја, заснованих на микропроцесорима, који имају могућност прикупљања, обраде и бежичног слања података другим заинтересованим уређајима. Наши овогодишњи најбитнији пројекти су:

"СУНЧИЦА" - сунчани часовник осликан у делу дворишта наше гимназије. У оквиру часовника су позиције, на које посматрач стане, у зависности од календарског месеца. Након тога, подизањем леве руке очитава се време, у пресеку сенке руке и ивице цртежа часовника, на којој су нанашени часовни подеоци. "Сунчица" је израђена на основу нацрта др Н. Станић и проф др М. Тадића, са Географског факултета у Београду.

"СОЛАРИС" - циљ пројекта је израда неколико комплета за вежбе из соларне енергије и различитих веза извора ел. енергије. Комплет чине: извор светлости - лед рефлектор, панел са соларним ћелијама и пултом за конектовање ћелија у различите врсте веза - редну, паралелну, комбиновану. На пулту је мерач оствареног напона и струје, као и конектор за разне потрошаче - лампице, зујалице, вентилаторе, па чак и конектор за пуњење мобилних телефона. Ученици ће променом удаљености и угла извора светлости, те променом врсте везе, моћи извести одређене закључке и проверити физичке законе.

"НУМЕРУС" - информациони дисплеј, који се састоји од петоцифреног лед дисплеја, управљачке електронике, процесора "Ардуино", који управља приказом информација (на основу програма) и разних сензора температуре, притиска, угљен диоксида, те дигиталног часовника. Дисплеј показује време, редни број часа и преостало време до краја часа, температуру у C, F и K, те влагу у %. Идеја је да током година, ученици израде "Нумерусе" за сваку просторију школе, чиме ће дати и свој печат уређењу и функционалности школског ентеријера.

"АУТОНОМИКУС" - "паметна" саксија, која се аутоматски залива, допуњује и осветљава, у зависности од влаге и температуре земљишта, те програмираних циклуса. Аутоматика се налази у постољу саксије, где је и процесор Ардуино, који прикупља податке са сензора, те управља пуњењем резервоара, заливањем и осветљавањем биљке. Проширењем пројекта - уградњом бежичне комуникације, паметна саксија се претвара у један од елемената школског IoT система, а може служити и као основа за неке друге "паметне" пројекте, попут акваријума или тераријума.

"МЕТЕО-С" - једноставна метеоролошка станица, израђена од PVC цеви, са електронским приказом амбијенталне температуре, влаге, притиска, те брзине ветра. Подаци се прикупљају сензорима и анемометром ручне израде, а обрађује их процесор NodeMCU, који има и могућност бежичног слања података до других "метео-с" станица и рачунара, чиме такође постаје један од елемената у IoT систему школе.

Додатна вредност ових пројеката, поред њихове основне намене, је у ангажовању ученика на осмишљавању, разради и практичној изради ових апаратура, чиме ретко имају прилике да се баве током свога школовања.

У овим пројектима учествовали су бројни ученици II, III и IV разреда, под менторским вођством наставника Драгане Родић, Милице Ђукић Аврамовић, Јасмине Шовљански, Миленка Јовића, Милорада Иванчевића и Игора Перковића.

Пројекти "Нумерус", "Соларис" и "Аутономикус" приказани су 25. априла 2019. на Фестивалу науке у Крагујевачкој гимназији, где су били међу најзалаженијим пројектима у "аматерској" конкуренцији. Поред наставника Драгане Родић и Игора Перковића, представљање пројеката и промоцију наше школе "изнеле" су девојке из IV-4 одељења: Јелена Бањац, Весна Јанковић и Марија Пањковић.

проф. Игор Перковић

Матурантима је током матурске вечери приређено специјално изненађење - проф. Тања Церовић наступила је са бендом "Roskoteka" и извођењем читавог репертоара познатих хитова додатно допринела ширењу позитивне енергије у сали Ресторана "Рибарац".

*Своје предлоге, текстове и фотографије шаљите на адресу: kalambar.gimnazija@gmail.com
Оствар и издавач: Гимназија "Лазар Костић" - седиште: Лазе Лазаревића 1, Нови Сад
Редакција: професори Лидија Османовић и Зорица Кокан
Припрема за штампу: Неор Перковић*

